

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/V/KBO/2011/281

BETREFT: aankoop kerstcadeautjes en scherpe maximumfactuur

1 PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 4 januari 2011

1.2 Vraagsteller

College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente [X]

1.3 CZB

Op 4 januari 2011 ontvangt het secretariaat van de Commissie de op 30 december 2010 gedateerde brief met de informatieve vraag.

Op 19 januari wordt de vraagsteller per brief uitgenodigd voor de zitting van 7 februari 2011.

2 INHOUD van de VRAAG

In het verleden werd telkens de laatste dag voor de kerstvakantie een kerstfeestje gehouden in de gemeentelijke basisscholen. Meestal gebeurde dit enkel in de kleuterschool. Aan de ouders werd dan gevraagd om een kerstcadeautje te kopen voor maximum 3 euro. Met het invoeren van de scherpe maximumfactuur weten onze scholen echter niet goed meer of ze deze traditie nog kunnen verder zetten.

Met het oog op de toekomst wenst het schoolbestuur hierover meer duidelijkheid te scheppen naar de scholen toe en daarom worden volgende vragen gesteld:

1. Mogen de scholen nog aan de ouders vragen om een kerstcadeautje te kopen, bovenop de scherpe maximumfactuur?
2. Mogen de scholen eventueel zelf de cadeautjes aankopen van het geld van de scherpe maximumfactuur dat de ouders reeds betaalden?

3 ZITTING COMMISSIE

3.1 Datum en uur: 7 februari 2011 om 11.30 uur.

3.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

3.3 Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel V. 22 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur, zoals gewijzigd, als volgt geldig samengesteld:

De heer Raf Verstegen, voorzitter;

Walter Cools, Hilde Timmermans, Etienne Becuwe en Jean Dujardin, leden.

3.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

/

3.5 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4. ADVIES VAN DE COMMISSIE

4.1 Regelgeving

* Decreet basisonderwijs van 25 februari 1997.

Artikel 27

In de door de gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen er bijdragen worden gevraagd voor kosten die gemaakt worden om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

De lijst met materialen die bij gebruik kosteloos ter beschikking dienen gesteld te worden om de eindtermen te realiseren of de ontwikkelingsdoelen na te streven, vormt een bijlage 1 bij dit decreet.

Artikel 27bis

§ 1. Het schoolbestuur kan aan de ouders een bijdrage vragen voor :

1° activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor het realiseren van de eindtermen of het nastreven van de ontwikkelingsdoelen;

2° verplichte materialen die niet begrepen zitten onder artikel 27 en waarvan de ouders het te besteden bedrag niet zelf kunnen bepalen;

3° meerdaagse extra-muros activiteiten.

§2. Het maximumbedrag van de bijdrage in § 1, 1° en 2°, wordt als volgt bepaald:

- voor het kleuteronderwijs : 20 euro;

- voor het lager onderwijs : 60 euro.

Deze bedragen zijn van toepassing vanaf het schooljaar volgend op de goedkeuring van het decreet nieuwe financiering leerplichtonderwijs.

...

* Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.

* Omzendbrief BaO 2007/05 van 22 juni 2007 betreffende kostenbeheersing in het basisonderwijs.

4.2 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving.

4.3 Advies

4.3.1 Kostenbeheersing. Algemeen

De kosteloosheid van het basisonderwijs zoals dat in internationale verdragen, de grondwet en het decreet basisonderwijs is omschreven, houdt in dat er in het door de gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde lager onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Evenmin kunnen er bijdragen worden gevraagd voor kosten die gemaakt worden om een eindterm te bereiken of een ontwikkelingsdoel na te streven. Dat houdt niet in dat aan de ouders nooit geldelijke bijdragen kunnen worden gevraagd.

In aanvulling op het noodzakelijke onderwijsprogramma kunnen de scholen, met het oog op het optimaliseren van het onderwijsaanbod, voor leerlingen onderwijsactiviteiten organiseren die niet noodzakelijk zijn voor de eindtermen, zowel binnen als buiten de lestijden en al of niet binnen de schoolgebouwen. Sommige van deze activiteiten kunnen zij voor de leerlingen verplichtend stellen. Voor deze bijkomende activiteiten geldt het principe van de kosteloosheid niet. Het decreet basisonderwijs voert op dat punt geen kosteloosheid in, maar beoogt een kostenbeperking te realiseren. Het decreet stelt daarom maximumbedragen vast die de school kan vragen voor een aantal activiteiten die niet noodzakelijk zijn om de eindtermen te bereiken of de ontwikkelingsdoelen na te streven.

Daarnaast kunnen ook bijdragen worden gevraagd voor afzonderlijke dienstverlening (zoals maaltijden, middagtoezicht) die niet verplicht gesteld kan worden. Dergelijke bijdragen moeten in een correcte verhouding staan tot de werkelijke kostprijs van de verleende diensten.

De onderwijsregelgeving bepaalt dat de omvang van de bijdrage ter sprake komt via overleg in de schoolraad en dat er afwijkingen zijn voor minder gegoede ouders. De vergelijking tussen te maken kosten en gevraagde bijdragen dient in eerste instantie te gebeuren in de participatieorganen. Het schoolbestuur dient daarna bij de inschrijving alle ouders via het schoolreglement duidelijk en precies op de hoogte te brengen van de verschillende soorten bijdragen.

4.3.2 Toepassing

De commissie gaat uit van de doelstelling van het decreet kostenbeperking in het basisonderwijs. De decreetgever wil maximaal de gelijke kansen van alle leerlingen bevorderen door de kostprijs verbonden aan het schoolbezoek zo laag mogelijk te houden. Aan de ouders vragen om een kerstcadeautje te kopen bovenop de maximumfactuur lijkt op het eerste zicht vrijblijvend. De Commissie wijst echter op de druk die hiermee op de ouders wordt gelegd. Dat de aankoop rechtstreeks gerelateerd is met de positie van het kind in de school en tegenover de andere leerlingen, maakt de ouders bijzonder kwetsbaar voor deze beïnvloeding. De vraag verliest daarmee grotendeels haar vrijblijvend karakter. Gelet op de druk die van de vraag tot aankoop uitgaat, is de Commissie van oordeel dat het bedrag van de aankoop niet kan vallen buiten de maximumfactuur, die voor het kleuter- en het lager onderwijs op respectievelijk 20 en 60 euro per leerjaar is vastgesteld.

Scholen kunnen voor activiteiten of verplichte materialen die niet noodzakelijk zijn voor het bereiken van de eindtermen en het nastreven van de ontwikkelingsdoelen kosten aanrekenen, evenwel beperkt tot de maximumfactuur. Het gaat om kosten die kaderen in de ‘verlevendiging’ van het aangeboden onderwijs. Het behoort tot de pedagogische vrijheid van de school om te oordelen welke activiteiten of materialen zij voor die verlevendiging wenst te voorzien en bijgevolg welke kosten dan op de maximumfactuur worden aangerekend. Deze kosten moeten in de schoolraad besproken en in het schoolreglement vermeld worden.

4.3.3 De Commissie komt tot volgend advies

De vraag tot aankoop van een kerstcadeautje is zeer sterk verbonden met de plaats van het kind in de school en de leerlingengroep. Daardoor gaat van die vraag een zeer reële druk op de ouders uit die grotendeels het vrijwillig karakter ervan te niet doet. De Commissie is van oordeel dat het bedrag van de aankoop daarom niet buiten de scherpe maximumfactuur kan worden gehouden. Het behoort tot de pedagogische vrijheid van de school om, in overleg met de schoolraad, te beslissen welke activiteiten, buiten deze die noodzakelijk zijn om de eindtermen te bereiken of de ontwikkelingsdoelen na te streven, worden georganiseerd. In het schoolreglement moet vermeld worden dat die kosten op de maximumfactuur worden aangerekend.

Brussel, 7 februari 2011

Marleen Broucke
Secretaris

Raf Verstegen
Voorzitter